

Ìwé Dániẹ̀lì - Nọmbà Mèjìlélógún àti Méje

Àlá Àṣírí Mìi

Jeff Pippenger

2023-12-22

Àlá kejì Nebukadinésàrí fí “àkókò òpin” hàn, nígbà tí a pé àwọn ẹ̀yà olùjosìn méjì láti wá ẹ̀ iwádìí “ìmúpò ìmò” tí a sí sílẹ̀ ní ọ̀dún 1798. Lẹ̀yìn nàà a tún fí Dániẹ̀lì hàn gégé bí Belteshazzar, báyii ni a ẹ̀ ní dá a mò gégé bí ẹ̀niyàn májẹ̀mú Ọ̀lọ̀run, nítorí pé iyípadà orúkọ ní ti àṣọtẹ̀lẹ̀ jẹ̀ àmì ìbáṣepò májẹ̀mú. Nebukadinésàrí jẹ̀wọ̀ pé Dániẹ̀lì ní iwàláàyè Ẹ̀mí Mímọ̀, àti pé lóri irírí rẹ̀ tẹ̀lẹ̀ pẹ̀lú Dániẹ̀lì, ó rọ̀ pé “kò sí àṣírí kankan” tí yòò yọ̀ Dániẹ̀lì lẹ̀nu, ẹ̀sùgbọ̀n àṣírí àlá yìi yọ̀ Dániẹ̀lì lẹ̀nu.

Ìwọ̀, Belteshazzar, olóri àwọn amọ̀ye ọ̀sọ̀, nítorí mo mò pé ẹ̀mí àwọn ọ̀lọ̀run mímọ̀ wà nínú rẹ̀, kò sí sí àṣírí kankan tí ó nira fún ọ̀, sọ̀ iran alá mi tí mo ti rí fún mi, àti itumọ̀ rẹ̀. Báyii ni àwọn iran orí mi níbi tí mo wà lóri ibùsùn mi; mo rí, sí kiyèsí i, igi kan wà lááárín ilẹ̀ ayé, gíga rẹ̀ sí tóbi. Igi nàà dàgbà, ó sí làgbára, gíga rẹ̀ sí dé ọ̀run, iríran rẹ̀ sí dé òpin gbogbo ilẹ̀ ayé. Ewé rẹ̀ rẹ̀wà, ẹ̀so rẹ̀ pọ̀, oúnjẹ̀ sí wà nínú rẹ̀ fún gbogbo ẹ̀niyàn; àwọn ẹ̀ranko igbó ní ibùjì lábẹ̀ rẹ̀, àwọn ẹ̀yẹ̀ ojú ọ̀run sí ní gbé nínú àwọn ẹ̀ka rẹ̀, gbogbo ẹ̀dá aláàyè sí ní jẹ̀un láti inú rẹ̀. Mo rí nínú iran orí mi lóri ibùsùn mi, sí kiyèsí i, olùṣọ̀ kan àti ẹ̀ni mímọ̀ kan sọ̀kalẹ̀ láti ọ̀run wá; ó ké sókè pẹ̀lú ohùn òlọ̀, ó sí sọ̀ báyii pé, Gé igi nàà lulẹ̀, gé àwọn ẹ̀ka rẹ̀ kúrò, yọ̀ ewé rẹ̀ kúrò, kí o sí tú ẹ̀so rẹ̀ ká; kí àwọn ẹ̀ranko sá kúrò lábẹ̀ rẹ̀, àti àwọn ẹ̀yẹ̀ kúrò nínú àwọn ẹ̀ka rẹ̀. Síbẹ̀, fí ìdí gbòngbò rẹ̀ sílẹ̀ nínú ilẹ̀, pẹ̀lú ọ̀dòdó irin àti idẹ̀, nínú koríko tútù oko; kí iri ọ̀run sí máa tutu ú, kí ipín rẹ̀ sí wà pẹ̀lú àwọn ẹ̀ranko nínú koríko ilẹ̀. Kí ọ̀kàn rẹ̀ yí padà kúrò ní ti ẹ̀niyàn, kí a sí fí ọ̀kàn ẹ̀ranko fún un; kí àkókò méje sí kojá lóri rẹ̀. Ọ̀ràn yìi jẹ̀ nípa àṣẹ̀ àwọn olùṣọ̀, ibèèrè nàà sí jẹ̀ nípa ọ̀rò àwọn ẹ̀ni mímọ̀; kí àwọn aláàyè lè mò pé Ẹ̀ni Ọ̀gá-ògo-jùlọ̀ ní jọ̀ba nínú ijọ̀ba ẹ̀niyàn, ó sí ní fí fún ẹ̀nikẹ̀ni tí ó bá fẹ̀, ó sí ní gbé ẹ̀ni tí ó kéré jùlọ̀ nínú ẹ̀niyàn kalẹ̀ lóri rẹ̀. Àlá yìi ni ẹ̀mí, Nebukadinésari ọ̀ba, tí rí. Ní báyii iwọ̀, Belteshazzar, sọ̀ itumọ̀ rẹ̀, níwọ̀n bí gbogbo àwọn ọ̀lọ̀gbọ̀n ijọ̀ba mi kò ti lè fí itumọ̀ rẹ̀ hàn fún mi; ẹ̀sùgbọ̀n iwọ̀ lè ẹ̀ ẹ̀; nítorí ẹ̀mí àwọn ọ̀lọ̀run mímọ̀ wà nínú rẹ̀. Nígbà nàà ni ẹ̀nu yà Danieli, ẹ̀ni tí orúkọ rẹ̀ ní jẹ̀ Belteshazzar, fún wákàtí kan, irònú rẹ̀ sí dà á láàmú. Ọ̀ba sọ̀rọ̀, ó sí ní, Belteshazzar, má ẹ̀ jẹ̀ kí alá nàà tàbí itumọ̀ rẹ̀ da ọ̀ láàmú. Belteshazzar dàhùn, ó sí ní, Olúwa mi, kí alá nàà jẹ̀ ti àwọn tí ó kóriíra rẹ̀, àti itumọ̀ rẹ̀ sí jẹ̀ ti àwọn ọ̀tá rẹ̀. Danieli 4:9–19.

Iran nàà àti itumọ̀ rẹ̀ ní “yọ̀ Dániẹ̀lì lẹ̀nu,” nítorí ó lè lóye bí itumọ̀ nàà ẹ̀ lè mú kí Nebukadinésàrí bínú; ẹ̀sùgbọ̀n nígbà tí Nebukadinésàrí bá fún un ní igboyà láti sọ̀rọ̀, Dániẹ̀lì sí fí ìkìlò idájọ̀ tí ní bọ̀ fún Nebukadinésàrí hàn. Ìkìlò idájọ̀ tí ní bọ̀ yìi jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ isàpẹ̀rẹ̀ ti ìkìlò àngẹ̀lì kìn-ín-ní, tí ó dé ní àkókò òpin, ní ọ̀dún 1798.

Nígbà nàà ni Danieli, ẹ̀ni tí orúkọ rẹ̀ ní jẹ̀ Belteshatsari, yà á lẹ̀nu fún wákàtí kan, irònú rẹ̀ sí dà á láàmú. Ọ̀ba sí sọ̀rọ̀, ó sí wí pé, Belteshatsari, má ẹ̀ jẹ̀ kí alá nàà, tàbí itumọ̀ rẹ̀, yọ̀ ọ̀ lẹ̀nu. Belteshatsari dàhùn, ó sí wí pé, Olúwa mi, kí alá nàà jẹ̀ ti àwọn tí ó kóriíra rẹ̀, àti itumọ̀ rẹ̀ fún àwọn ọ̀tá rẹ̀. Danieli 4:19.

Dániẹ̀lì “ya lẹnu fún wákàtí kan.” “Wákàtí” náà jẹ ọkan nínú ìgbà márùn-ún tí ọrọ náà, “wákàtí,” tí hàn nínú ìwé Dániẹ̀lì, a kò sì rí í ní ibòmíràn nínú Májẹ̀mù Lááíá. Níhìn-ín, ó dúró fún àkókò náà nígbà tí Dániẹ̀lì, tí ó ń sojú fún “àwọn ọlọgbọn” tí wọn lóye ibùkún ìmò tí ó ń pọ sí í, ń pèsè láti fi ikilò àngẹ̀lì àkókò náà hàn, èyí tí ń kẹde sí sí ìdájọ̀ iwádií ní October 22, 1844. Ìtumò àlá náà láti ọdò Dániẹ̀lì kò ní ikẹde ìdájọ̀ tí ń bọ̀ nikan, sùgbọn ó tún ní ipè sí Nebukadnessari láti dá ẹ̀sẹ̀ dúró, èyí tí ó ń sojú fún ihinrere àinípẹkun tí àngẹ̀lì àkókò náà. “Wákàtí” náà yóò wà ní ipò àsoṭẹ̀lẹ̀ ní àkókò ọ̀pin, ní ọdún 1798, nígbà tí àngẹ̀lì àkókò náà wọ inú itàn. Àngẹ̀lì àkókò náà wọ inú itàn ní ọdún 1798, ní iparí “àkókò méje” tí ẹ̀san Ọlórún tí a mú wá sórí ijọba àríwá, tí ó bèrẹ̀ ní 723 BC.

Nítorí iwònyí ni ojú ẹ̀san, kí a lè mú gbogbo ohun tí a ti kọ sí ìmúṣẹ. Sùgbọn ẹ̀gbé ni fún àwọn tí ó lóyún, àti fún àwọn tí ń fún ọmọ ní ọmú, ní ojú wònyí! nítorí ipònjú ñlá yóò wà ní ilẹ̀ náà, àti ibinú sórí àwọn èniyàn yí. Wọn yóò sì ṣubú nípa ojú idà, a ó sì mú wọn lọ ní ìgbèkùn sí gbogbo àwọn orílẹ̀-èdè: a ó sì tẹ̀ Jerúsálẹ̀mù mọ̀lẹ̀ lábẹ̀ ẹ̀sẹ̀ àwọn aláikọ̀là, títi àkókò àwọn aláikọ̀là yóò fi pé. Lúùkù 21:22–24.

Nebukadnessari yóò gbé pẹ̀lú ọ̀kàn ẹ̀ranko fún àkókò ìgbẹ̀san Ọlórún, tí a mú wá sórí ijọba àríwá Israeli, nítorí Nebukadnessari ni ọba àríwá. Luku fi àkókò kan náà hàn gégé bí “àwọn àkókò” (“àwọn àkókò àwọn Keferi”), ní ọ̀pọ̀, nígbà tí ó tọka sí ibi tí itẹ̀mọ̀lẹ̀ Jerusalemu dé ọ̀pin.

Wọn yóò sì ṣubú nípasẹ̀ etí idà, a ó sì kó wọn ní ìgbèkùn lọ sí gbogbo orílẹ̀-èdè: a ó sì tẹ̀ Jerúsálẹ̀mù mọ̀lẹ̀ lábẹ̀ àwọn Kẹ̀fẹ̀rì, títi àkókò àwọn Kẹ̀fẹ̀rì yóò fi pé. Lúùkù 21:24.

Nínú ìwé Ifihan, àkókò tí àwọn aláikọ̀là yóò fi tẹ̀ ibi mímọ̀ àti ogun náà mọ̀lẹ̀ ni a kàn dá mọ̀ gégé bí ọ̀dún ẹ̀gbẹ̀rún kan ó lé ọ̀gọ̀ta, nítorí pé ó kàn ń tẹ̀nu mọ̀ àkókò inúnibini tí Pópù.

Sùgbọn àgbalá tí ó wà níta tẹ̀npilì náà, fi sílẹ̀, má sì ẹ̀ wọn ún; nítorí a ti fi í fún àwọn Kẹ̀fẹ̀rì: wọn yóò sì tẹ̀ ilú mímọ̀ náà mọ̀lẹ̀ fún oṣù méjilẹ̀lógójì. Èmi yóò sì fún àwọn ẹ̀lẹ̀rì mí méjèjè ní agbára, wọn yóò sì soṭẹ̀lẹ̀ fún ojú ẹ̀gbẹ̀rún kan ó lé igba méjì ó lé ọ̀gọ̀ta, ní ihùwà aṣo ọ̀fọ̀. Ifihan 11:2, 3.

Ìkilò tí Dániẹ̀lì fún Nebukadinésari dúró fún ikilò ìdájọ̀ tí ń bọ̀. Ìgbòràn ikilò náà ni a fi àmì hàn ní ọ̀dún 1798, èyí tí àngẹ̀lì kínní dé láti kilò nípa ìdájọ̀ iwádií tí ń súnmọ̀lẹ̀. Ìdájọ̀ tí a ti so tẹ̀lẹ̀ lórí Nebukadinésari ṣẹ̀lẹ̀ ní ilò kejì ọ̀rọ̀ náà, “wákàtí,” nínú orí kẹ̀rin.

Gbogbo èyí sì dé bá ọba Nebukadinésari. Ní ọ̀pin oṣù méjilá, ó ń rìn nínú ààfin ijọba Babeli. Ọba sì so, ó ní, Ẹ̀ kí í ẹ̀ Babeli ñlá yí ni èmi tí kọ̀ fún ilẹ̀ ijọba nípa agbára ipá mi, àti fún ọ̀lá ọ̀go mi? Nígbà tí ọ̀rọ̀ náà sì wà lẹnu ọba, ohùn kan sì ti ọ̀run wá, ó ń wí pé, Iwo ọba Nebukadinésari, a so ọ̀ fún ọ̀; ijọba náà ti kúrò lódò rẹ̀. Wọn yóò sì lé ọ̀ kúrò láàrín èniyàn, ibi ìgbé rẹ̀ yóò sì wà pẹ̀lú àwọn ẹ̀ranko ìgbó; wọn yóò mú ọ̀ jẹ̀ koriko bí málùù, àkókò méje yóò sì kojá lórí rẹ̀, títi iwọ̀ yóò fi mọ̀ pé Olódumare Ọ̀gá-ọba ni ó ń ṣàkóso nínú ijọba èniyàn, ó sì ń fi í fún ẹ̀ni tí ó bá fẹ̀. Ní wákàtí kan náà ni ọ̀rọ̀ náà ẹ̀ sí Nebukadinésari; a sì lé e kúrò láàrín èniyàn, ó sì ń jẹ̀ koriko bí málùù, ara rẹ̀ sì ń tutù nípasẹ̀ ìrì ọ̀run, títi irun rẹ̀ fi dà bí iyẹ̀ idi, àti eékánná rẹ̀ bí iwọn ẹ̀yẹ. Danieli 4:28–33.

Ìdájọ̀ tí a ti so tẹ̀lẹ̀ dé wá ní “wákàtí” gan-an náà tí Nebukadinésari gbé ọ̀kàn rẹ̀ sókè sí ìgbéraga. Ìdájọ̀ àyẹ̀wò tí a ti so tẹ̀lẹ̀ dé nígbà tí “wákàtí” ìdájọ̀ àyẹ̀wò Ọlórún bèrẹ̀.

“wákàtí” idájó Olórún ní October 22, 1844, ti mú kí àwọn èyà olùjosìn méjì wà, tí a sàpèrè wọn gégé bí “àwọn ológbón” àti “àwọn èniyàn búburú” nínú orí kejilá iwé Dániéìlì, tí a sì tún sàpèrè wọn gégé bí “ológbón” tabí “aṣiwèrè” nínú àkàwé àwọn wúndiá mēwàá, tí a sì tún sàpèrè wọn gégé bí àwọn tí a dá láre nípa igbàgbó nínú orí kejì iwé Hábakúkù, tí a fi wé àwọn tí wón fi irú iwà kan náà hàn gégé bí Nebukadinésàrí ní “wákàtí” tí idájó rẹ dé.

Kiyèsì i, òkàn èni tí a gbé ga kò dúró ṣinṣin nínú rẹ: sùgbón olódodo yòò wà láàyè nípa igbàgbó rẹ. Habakkuk 2:4.

Àwọn èka méjì inú òkòòkan àwọn ilà mēta náà ni a fihàn nígbà tí “wákàtí” idájó rẹ dé ní October 22, 1844, èyí tí “wákàtí” idájó Nebukadinésàrí n ʒojú fún. 1798 ni iparí ibínú “àkókó” ti “igbà méje,” nígbà tí ipò pòòpù dáwò ilòṣiwájú dúró, nítorí a fi ogbé ikú lù ú.

Oba náà yóò sì ṣe gégé bí ife ara rẹ; yóò sì gbé ara rẹ ga, yóò sì fi ara rẹ tóbi ju gbogbo olórún lọ, yóò sì sọ ohun iyanu lodi sí Olórún àwọn olórún, yóò sì ṣe àṣeyorí títi ibínú náà yóò fi pé: nítorí ohun tí a ti pinnu yóò ṣe. Danieli 11:36.

1844, ni òpin ibínú “ìkeyìn” náà:

Ó sì wí pé, Wò ó, èmi yóò jé kí o mọ ohun tí yóò ṣelè ní òpin ìkeyìn ibínú náà; nítorí ní àkókò tí a ti yàn ni òpin yóò dé. Danieli 8:19.

Ìlò àkókó ti ọ̀rò náà, “wákàtí,” nínú orí kerin iwé Dániéìlì, dúró fún ọ̀dún 1798; èyí tí ó jé òpin “àkókó” ibínú Olórún ti “àkókò méje” sí ijoba àríwá Ísírèlì; dídé ìránṣé àngèlì kiínì ní àkókò òpin; àti òpin “àkókò méje” Nebukadinésàrí ní “òpin ojò wònyí.”

Ìlò kejì ti ọ̀rò náà “wákàtí,” nínú orí kerin iwé Dániéìlì, dúró fún ọ̀dún 1844; èyí tí ó jé òpin ibínú “ìkeyìn” ti “àkókò méje,” sí ijoba guúsù Júdá. Ó tún jé dídé idájó iwádìí, àti idájó ara èni ti Nebukadinésàrí.

Orí kiínì ṣàfihàn itàn ilàna àdánwò olótẹ̀ta náà, ó sì tọka sí ifunnílára agbára ìránṣé àngèlì kiínì ní August 11, 1840. Orí kerin ʒojú dídé ìránṣé àngèlì kiínì ní àkókò òpin ní 1798, a sì gbọ̀dò fi í lé orí kiínì lórí. Orí kerin tẹnumọ̀ ìránṣé àngèlì kiínì àti ikilò rẹ nípa idájó tí n ʒo, ó sì tọka sí October 22, 1844, àti dídé ìránṣé àngèlì kẹta.

Pọ̀ wọn, wón dúró fún ibèrè kí í ṣe ti Èsìn Adventist nikan, sùgbón ti Orílẹ̀-èdè Amẹ́ríkà pèlú. Àwọn orí kìn-ín-ní títi dé kẹta pèlú n sọ̀rò nípa itàn ní òpin Èsìn Adventist, àti òpin Orílẹ̀-èdè Amẹ́ríkà. Orí karùn-ún, àti ẹ̀rì Belshazzar pèlú, bá àwọn orí mēta àkókó náà mu.

Orí kiínì, tí a bá fi wé orí kerin, n ʒàfihàn iṣísè angèlì àkókó, àti itàn nígbà tí a ṣi iwé Dániéìlì ní àkókò òpin ní ọ̀dún 1798. Ìhìnre tí a tú sílẹ̀ nígbà náà ni a fi ìran Odò Ulai sàpèrè, èyí tí n ʒojú ibísì imọ̀ tí ó wà nínú orí keje, kejọ àti kẹsàn-án ti Dániéìlì.

Ní ọ̀dún kẹta ijoba Beliṣásàrí oba, ìran kan fara hàn sí mi, àní sí èmi Dániéìlì, léyìn èyí tí ó fara hàn sí mi ní àkókó. Mo sì rí nínú ìran; ó sì ṣelẹ̀ pé nígbà tí mo rí i, mo wà ní Ṣúṣàní ní ààfìn, èyí tí ó wà ní agbègbè Élamù; mo sì rí nínú ìran, mo sì wà létí odò Úlái. Dániéìlì 8:1, 2.

Àwọn orí kíńí títí dé kẹta, tí a ti mú bá orí karùn-ún mu, ń sàpẹrẹ ịsịsẹ àngẹlì kẹta, àti itàn ìgbà tí a tú iwé Dániẹlì sílẹ ní ọdún 1989. Íránşé náà tí a tú sílẹ nígbà náà ni a fi iran Odò Hidékeli sàpẹrẹ, èyí tí ń sojú ilọsíwájú imọ tí ó wà nínú àwọn orí kẹwáá, kọkànlá àti kejílá.

Ní ojọ kẹrinlélógún oşù kìn-ín-ní, bí mo şe wà lẹgbẹẹ odò ńlá náà, tí í şe Hidékeli. Danieli 10:4.

A ó máa bá irònú wa lórí ilà Nebukadnessari àti Belşásari lọ nínú àpilẹkọ tí ó tẹlẹ.

“Ó yẹ kí a ní imúrasílẹ sí ikẹkọọ Ọrọ Ọlọrun tí ó sún mọra púpọ síi. Ní pàtàkì jùlọ, ó yẹ kí Danieli àti Ìfihàn gba àkíyèsí bí kò tii rí rí şájú nínú itàn işẹ wa. A lè ní diẹ kù láti so nípa àwọn ọ̀nà kan, ní ti agbára Róòmù àti ijọ pàápàá, şùgbón ó yẹ kí a fa àkíyèsí sí ohun tí àwọn wólíi àti àwọn àpósítélì ti kọ lábẹ imísí Ẹmí Ọlọrun. Ẹmí Mímọ ti şetò oràn báyií, nínú fifúnni ní àsoṭelẹ náà àti nínú àwọn işelẹ tí a şapẹjúwe, láti kọ wa pé a gbọdọ pa ẹlẹrọ èniyàn mọ kúrò ní ojú, kí a sì fi í pamọ nínú Kristi, kí a sì gbé Olúwa Ọlọrun ọrun ga, àti ọfin Rẹ pẹlú.

“Kà iwé Dániẹlì. Pe itàn àwọn ijọba tí a şàfihàn níbẹ wá sí irántí, ní kókó lẹkùn-ún-rẹrẹ. Kíyèsí àwọn ọ̀şelú, àwọn àpẹjọ ìgbimọ, àwọn ọmọ-ogun alágbára, kí o sì rí bí Ọlọrun ti şişẹ láti re ìgbéraga èniyàn sílẹ, kí ó sì ju ọgo èniyàn sínú erupẹ. Ọlọrun nikan ni a şàfihàn gégé bí Ẹni ńlá. Nínú iran wolii náà, a rí i pé Ó ń so alákooso alágbára kan di isàlẹ, Ó sì ń gbé ọmiràn didẹ. A fi í hàn gégé bí Ọba ayé àti ọrun gbogbo, Ẹni tí ó fẹ fi ijọba Rẹ ànìpẹkun múlẹ—Àgbàlágba ojọ, Ọlọrun aláàyẹ, Orisun gbogbo ogbón, Alákooso isinsinyí, Olùşipayá ojọ ọla. Kà á kí o sì lóye bí èniyàn şe tálakà, bí ó şe rọ, bí ayé rẹ şe kúkúru, bí ó şe kún fún àşişe, bí ó sì şe jẹbi, nígbà tí ó gbé ọkàn rẹ sókè sí asán.”

“Ẹmí Mímọ nípasẹ Isaiah ń tọka wa sí Ọlọrun, Ọlọrun aláàyẹ, gégé bí ohun àkókó tí a gbọdọ fi àkíyèsí wa sí—sí Ọlọrun gégé bí a ti fi í hàn nínú Kristi. ‘Nítorí a bí ọmọ kan fún wa, a sì fi ọmọkúnrin kan fún wa: ijọba yóò sì wà lé èjká rẹ: a ó sì máa pe orúkọ rẹ ní Alágbàyanu, Onímọràn, Ọlọrun Alágbára, Baba Ayérayé, Ọba Àlàáfia’ [Isaiah 9:6].”

“Ìmọlẹ tí Dániẹlì gbà taara láti ọdọ Ọlọrun ni a fi fún un ní pàtàkì fún àwọn ojọ ikeyin wonyí. Àwọn iran tí ó rí lẹbàá odò Ulai àti Hiddekel, àwọn odò ńlá Shinar, ti bẹrẹ sí í şe ní báyií, àti gbogbo àwọn işelẹ tí a ti so tẹlẹ yóò sì şe ní kánkán.”

“Kí a wo ipò orílẹ-èdè Júù nígbà tí a fi àwọn àsoṭelẹ Dániẹlì fún won. Àwọn ọmọ Ísírẹlì wà ní ìgbẹkùn, a sì ti pa tẹnpilì won run, işẹ isin tẹnpilì won sì ti dáwọ dúró. Ẹsin won ti dá lórí àwọn ayeyẹ ètò ẹbọ. Wón ti so àwọn irísí ọde di ohun pàtàkì jùlọ, nígbà tí won ti pàdànu ẹmí ijọsin tòótó. Àwọn işẹ isin won ti bàjẹ pẹlú àwọn àşà àtọwọdọwọ àti işe ẹsin àwọn aláimọ, àti ní şişe àwọn ààtò ẹbọ, won kò wo ju ọjiji lọ sí ohun gidi náà. Wón kò mọ Kristi, ẹbọ tòótó fún ẹşẹ àwọn èniyàn. Olúwa şişẹ láti mú àwọn èniyàn lọ sí ìgbẹkùn, àti láti dá àwọn işẹ isin tẹnpilì dúró, kí àwọn ayeyẹ ọde má bàa di àpapọ gbogbo ẹsin won. A gbọdọ wẹ àwọn ilàna àti işe won mọ kúrò nínú ẹsin àwọn aláimọ. İşẹ isin ààtò náà dáwọ dúró kí işẹ isin ọkàn lè tún jí didẹ. A mú ọgo ọde kúrò kí a lè fi ohun ti ẹmí hàn.” Manuscript Releases, volume 16, 333, 334.